

5. רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ד הלכה טז

הצנועות אין משמשות אלא עד שיבדקו עצמן תחלה קודם תשמיש, ואשה שאין לה וסת ^אאסורה לשמש עד שתבדוק, לפיכך היא משמשת בשני עדים אחד לפני התשמיש ואחד לאחר התשמיש, אבל אשה שיש לה וסת אינה צריכה עד לפני תשמיש אלא משום צניעות בלבד, אבל אחר תשמיש הכל צריכין שני עדים אחד לו ואחד לה אפילו מעוברת ומניקה וזקנה, וקטנה לא תשמש אלא בשני עדים אחד לו ואחד לה, אבל בתולה ויושבת על דם טוהר אינה צריכה עדים שהרי הדם שותת ממנה. +/השגת הראב"ד/ אבל אחר תשמיש וכו'. כתב הראב"ד ז"ל א"א/ כמה יגיעות יגע בחנם שאף רב יהודה שהיה צדיק שאין כמותו מנע את רבי זירא שלא לבדוק אחר תשמיש שלא יהא לבו נוקפו ופורש שלא אמרו בדיקות הללו אלא באשה העסוקה בטהרות עכ"ל. +

6. רי"ף מסכת כתובות דף ס עמוד ב

גרסינן בנדה ס"פ ראשון (נדה י"ב ע"ב) אשה שאין לה וסת אסורה לשמש ואין לה כתובה ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות ויוציא ולא יחזיר עולמית ד"ר מאיר ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר משמשת בשני עדים והן הן עוותיה ותקוניה ☞ שאם תשמש פעם ראשונה ושניה ושלישית בעדים וימצא דם על עד שלה או שלו בכל פעם ופעם הרי הן עוותיה שהוחזקה נדה כל ימיה ויוציא בלא כתובה... דלא חזיא לביאה. ולא יחזיר עולמית ואף על גב דהדר איתקן דאי אמרת יחזיר זמנין דאזלא ומינסבא ומיתקנה ויאמר אילו הייתי יודע שכן הוא אפילו נותנין לי מאה מנה לא הייתי מגרשה ונמצא גט בטל ובניה ממזרים ואם שמשה בשני עדים אחד לו ואחד לה שלשה פעמים ולא נמצא דם באחד מהן הרי הן תקוניה והרי היא ככל הנשים אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי חנינא בן אנטיגנוס:

7. הר"ן על הרי"ף מסכת שבועות דף ב עמוד א

ותמיהני היאך איפשר לומר דר' חנינא בן אנטיגנוס בעסוקה בטהרות היא דהא ודאי ר"מ דאמר אסורה לשמש ואין לה כתובה ויוציא ולא יחזיר עולמית מדינא קאמר ולא מפני מעלת הטהרות שאינו בדין להחמיר בשבילן כ"כ וכיון דר"מ מדינא קאמר רבי חנינא בן אנטיגנוס נמי דפליג ומיקל טפי מיניה מדינא קאמר דצריכה לשמש בשני עדים לבעלה דאי לא הוה ליה לפרושי ועוד שאינו במשמע דלפלוג כולי האי ר"ח בן אנטיגנוס עליה דר"מ דלר"מ לא תהא לה תקנה לעולם לבעלה ולר' חנינא בן אנטיגנוס לא תהא צריך כלום וכיון שכן היכי מוקמינן הא דרבי חנינא בעסוקה בטהרות בלבד?

ונראה דאין ודאי ר' חנינא בן אנטיגנוס לבעלה קאמר. ואנן הכי קאמרינן ובמאי אי בעסוקה בטהרות כלומר אי בעסוקה בטהרות לבד הוא דפסיק כוותיה ולא בכולה מילתא הא אמרה שמואל חדא זימנא ואי בכולה מילתיה קא פסיק כוותיה קשיא ידידיה אדידיה ומסקינן דלא בכולה מילתיה פסיק כוותיה אלא בעסוקה בטהרות לבד. וכ"ת הא אמרה חדא זימנא מאן דמתני הא לא מתני הא.

בדיקות לאשה שאין לה וסת קבוע¹

מקורות הדין ושיטות הראשונים

1. נדה יב, ב

ת"ר, אשה שאין לה וסת - אסורה לשמש, ואין לה לא כתובה ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות, ויוציא ולא מחזיר עולמית - דברי ר"מ. רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר: משמשת בשני עדים, הן עוותה הן תקוניה...

אמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כר' חנינא בן אנטיגנוס.

ובמאי? אי בעסוקה בטהרות - הא אמרה שמואל חדא זימנא! ואי בשאינה עסוקה בטהרות - הא אמר כל לבעלה - לא בעיא בדיקה, דא"ר זירא א"ר אבא בר ירמיה אמר שמואל (לעיל בדף יב/א): אשה שאין לה וסת - אסורה לשמש עד שתבדוק, ואוקימנא לה - בעסוקה בטהרות! מאן דמתני הא לא מתני הא.

2. רש"י מסכת נדה דף יב עמוד ב

מאן דמתני הא לא מתני הא - * לעולם ^בבעסוקה ודקשיא לך תרתי למה לי רב יהודה דמתני הא משמיה דשמואל לא מתני הא דר' אבא ורבי אבא לא מתני הא דרב יהודה.

ואי קשיא הא רב יהודה נמי אמרה דאמר רב יהודה לעיל גבי מתני' דקתני לעיל ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה ואמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא בעסוקה כו' לאו פירכא היא דרב יהודה לא אשמועינן התם בעסוקה מידי דמתני' הוה שמעינן בין עסוקה בין אינה עסוקה ואתא רב יהודה למימר ואשמועינן משמיה דשמואל דשאינה עסוקה לא בעיא בדיקה והכא אשמועינן דהלכה כר"ח וכאותה משנה דעסוקה בטהרות בעיא בדיקה והכא עיקר.

^ב ואית דמפרשי כי האי לישנא והאמר שמואל חדא זימנא לעיל דאוקימנא למתני' דקתני משמשת בעדים בעסוקה בטהרות מאן דמתני הא כו' ^אלעולם ^בבשאינה עסוקה ודקשיא לך דרבי אבא בר ירמיה אהא דרב יהודה לא תקשי אמוראי ניהו אליבא דשמואל. וטועין בדבר דא"כ קשיא דרב יהודה אדרב יהודה דהא איהו גופיה אמר דשאינה עסוקה לא בעיא בדיקה.

3. נדה יא, א

מתני'. אף על פי שאמרו דיה שעתה... ופעמים צריכה להיות בודקת - שחרית ובין השמשות, ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה.

שם עמ' ב: ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה א"ר יהודה אמר שמואל: לא שנו אלא באשה עסוקה בטהרות, דמגו דבעיא בדיקה לטהרות - בעיא נמי בדיקה לבעלה, אבל אינה עסוקה בטהרות - לא בעיא בדיקה.

4. רא"ש מסכת נדה פרק א סימן ה

^א ורבינו חננאל ז"ל כתב ואסיקנא מאן דמתני הא דשמואל לא מתני הא. וקיימא לן כי הא דאמר לה והלכתא כר"ח בן אנטיגנוס. וזהו כפי' השני שסתר רש"י.

אלא, אי איתמר - הכי איתמר, אמר רב הונא: ל"ש אלא שלא הגיע שעת וסתה, אבל הגיע שעת וסתה - אסורה.

12. נדה יב, ב

מר רב כהנא: שאלתינהו לאינשי ביתיה דרב פפא ודרב הונא בריה דרב יהושע, כי אתו רבנן מבי רב מצרכי לכו בדיקה? ואמרו לי: לא.

13. תורת הבית הארוך בית ז שער ב

ויש לתמוה על פירושו * דאם כן תיקשי לן דרב יהודה אמר שמואל לדבר יהודה אמר שמואל דאמר לעיל גבי מתניתין לא שנו אלא בעסוקה בטהרות אבל אינה עסוקה בטהרות לא בעי בדיקה. * ועוד דהא בעא מיניה רבי זירא מרב יהודה אשה מהו שתבדוק עצמה לבעלה ואמר לו לא תבדוק ותבדוק ומה בכך? ואהדר ליה אם כן לבו נוקפו ופורש.

* ועוד ראינו מדתנן בפרק כל היד כל הנשים בחזקת טהרה לבעליה וכיון דקתני כל אלמא אפילו כשאין לה וסת קאמר. והא דאמרין לעיל אי ממתניתין הוה אמינא הני מילי ביש לה ווסת דיחויא בעלמא היא ולומר דהא דשמואל איצטריכא לגלויי אמתניתין.

* ועוד נראה לי ראינו גדולה מדאמרין בפרק כל היד גבי מתניתין דכל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן. אמר רב הונא לא שנו אלא שאין לה וסת אבל יש לה וסת אסורה לשמש. ואקשינן כלפי לייא איפכא מסתברא אין לה וסת אימר חזאי יש לה וסת קביעא לה. ופרקינן אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב יהודה לא שנו אלא שלא הגיע עת וסתה אבל הגיע עת וסתה אסורה ווסת דאורייתא. וקשיא אמאי סתרי לה לדבר הונא לגמרי לא הוה לן אלא להפוכה ולימא אלא אי איתמר הכי איתמר במשמע דאף היא אינה צריכה בדיקה. והא דאמרין איפכא מסתברא לאו קושטא דמילתא קאמר אלא הכי קאמר אי איכא למימר איפכא איכא למימר ואלא מיהו קושטא דמילתא דלא שנו יש לה וסת ול"ש אין לה וסת מותרת דכל הנשים קתני אלא אי איתמר דרב הונא הכי איתמר.

14. הר"ן על הרי"ף מסכת שבועות דף ב עמוד א

ואף על גב דרב יהודה גופיה אמרה לעיל דאין צריכה! אמוראי נינהו אליבא דרב יהודה.

15. מגיד משנה הלכות איסורי ביאה פרק ד הלכה טו

ומ"ש שם שאין האשה בודקת עצמה לבעלה כדי שלא יהא לבו נוקפו ופורש פירש הרמב"ן ז"ל לפי שיטתו שהוא דוקא בבודקת תוך הזמן הנזכר פרק ה' מהלכו' שגגות שהן חייבין בקרבן אבל אחר מכן לא אמרו.

קשיים בשיטת הרי"ף

16. רא"ש מסכת נדה פרק א סימן ה

א. והשתא לדברי רב אלפס ז"ל המשמשת בשני עדים דקאמר ר' חנינא היינו לאחר תשמיש אחד לו ואחד לה מאי קא פריך 'אי בעסוקה בטהרות הא אמר שמואל חדא זימנא' מה ענין הא דשמואל לדהכא? שמואל קאי אבשעה שהיא עוברת לשמש

וכ"ת כיון דר"מ ור' חנינא בן אנטיגנוס תרוייהו מודו דאסורה לשמש בלא בדיקה היכי פסיק שמואל דלא כחד ואמר דלבעלה לא בעי בדיקה? איכא למימר דסמך אמתניתין דתנן בפרק כל היד (דף טו א) כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן ומשמע ליה סתמא אפילו אין לה (וסת).

8. בעלי הנפש שער הספירה והבדיקה סימן ג

והבדיקה הזו שאמרנו לרואה דם מחמת תשמיש היא נזכרת בדברי ר' חנינא בן אנטיגנוס (נדה יב ב) גבי אשה שאין לה וסת שאמר משמשת בשני עדים אחד לה ואחד לו והן הן עוותיה ותקוניה. ופירש הרב ר' יצחק ז"ל בהלכותיו (רי"ף כתובות ס ב) משמשת בשני עדים אחד לו ואחד לה והן עוותיה אם תראה שלש פעמים שהיא מוחזקת ברואה דם מחמת תשמיש ותקוניה אם לא תראה שהיא ככל הנשים. נראה מדברי הרב שאינה צריכה בדיקה אלא לאחר תשמיש ואף על פי שאין לה וסת, כי שני עדים הללו לאחר תשמיש הם. ועוד נראה מדברי הרב שאם בדקה עצמה שלש פעמים ולא ראתה, שאינה צריכה בדיקה עוד לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש ואף על פי שאין לה וסת. ולהוציא מדברי האומרים דאשה שאין לה וסת אסורה לשמש בלא בדיקה ואפילו בזמן הזה ואף על פי שאין לנו טהרות, ותולין את שבועם בדברי הרב. והרי הוא מכחישים הכחשה ברורה שהרי פירש שני עדים אחד לו ואחד לה דתרויהו לאחרי תשמיש, ועוד פירש תקוניה אם לא תמצא דם על העד בשלש פעמים והרי היא ככל הנשים לומר שאינה צריכה עוד בדיקה.

ואם תאמר הלא דברי ר' חנינא בן אנטיגנוס לפני תשמיש ולאחרי תשמיש קאמר לפי הסוגיא, ואיך פ' הרב כך. בודאי כן הוא, כי דברי ר' חנינא בן אנטיגנוס לפני תשמיש ולאחרי תשמיש קאמר, ובאשה העסוקה בטהרות קא מייירי כדאיתא בשמעתא. מיהו עכשיו אין לנו טהרות, והרב לא פירש הענין על פי הסוגיא אלא על פי הצורך הנוהג עכשיו, וסמך את הענין על הדומה לו.

קשיים בשיטת ר"ח והרמב"ם

9. רש"י מסכת נדה דף יב עמוד ב

וטועין בדבר דא"כ קשיא דרב יהודה אדרב יהודה דהא איהו גופיה אמר דשאינה עסוקה לא בעיא בדיקה.

10. נדה יב, א

בעא מיניה רבי זירא מרב יהודה: אשה מהו שתבדוק עצמה לבעלה? אמר ליה: לא תבדוק. ותבדוק, ומה בכך? אם כן - לבו נוקפו ופורש.

11. נדה טו, א

מתני'. כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן. הבאין מן הדרך - נשיהן להן בחזקת טהרה...

אמר רב הונא: ל"ש אלא שאין לה וסת. אבל יש לה וסת - אסור לשמש. כלפי לייא? אדרבה, איפכא מסתברא!

אין לה וסת - אימא חזאי, יש לה וסת - וסת קביעא לה!

פסק השו"ע והנו"כ

18. שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדה סימן קפו

סעיף ב: אם אין לה וסת קבוע, שלשה פעמים הראשונים צריכין לבדוק קודם תשמיש ואחר תשמיש, הוא בעד שלו והיא בעד שלה, ואם הוחזקה באותם שלשה פעמים שאינה רואה דם מחמת תשמיש, שוב אינה צריכה בדיקה כלל, לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש.

ולרמב"ם והרא"ש, כל זמן שאין לה וסת צריכה היא בדיקה לעולם, קודם תשמיש ואחר תשמיש, והרמב"ם מצריך שגם הבעל יבדוק עצמו אחר תשמיש.

הגה: ואין צריכין לבדוק עצמם אחר כל תשמיש ותשמיש שעושים בלילה אחת, אלא מקנחין עצמן כל הלילה בעד, ולמחר צריכין בדיקה, ואם נמצא דם טמאה. (ב"י בשם הרמב"ם פ"ד).

קנחה עצמה בעד, ואבדה, לא תשמש עד שתבדוק עצמה, הואיל ואין לה וסת (שם).

סעיף ג: אשה שאינה רואה בפחות מ"ד ימים אחר טבילתה, אבל לאחר י"ד ימים אין לה קבע, עד י"ד יום דינה כדין אשה שיש לה וסת.

19. ש"ך על שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדה סימן קפו סעיף ב

אבל באמת לא ירדתי לסוף דעת כל אלו הגדולים איך עלה על לבם שדעת הרי"ף לפסוק הלכה כר' חנינא ב"א דאשה שאין לה וסת צריכה בדיקה לבעלה אם כן ☞ איך קבע הרי"ף הלכה זו בכתובות ס"פ אלמנה ניוזני' שאין לה שייכות שם כלל והיה לו לקבוע בהל' נדה כי שם מקומה... אבל האמת יורה דרכו דדעת הרי"ף כדעת כל הפוסקי' דאפילו אשה שאין לה וסת לא בעיא בדיקה לבעלה כלל לא לפני התשמיש ולא לאחר התשמיש ולהכי לא כתב הרי"ף בשום מקום בפירוש דצריכה בדיקה אדרבה כ' בהל' נדה החמרין והפועלין כו' נשיהן להן בחזקת טהרה וההיא ברייתא דרחב"א בעסוק' בטהרות בדוקא היא וכמו שפרש"י וכל הפוסקים אבל לבעלה לא בעיא בדיקה כלל ולכך לא פי' הרי"ף דבר בהל' נדה על דברי רחב"א משום דכיון דהאידנא דליכא טהרות לא בעינן בדיקה כלל מיהו נ"מ באשה שראתה דם מחמת תשמיש דצריכה בדיקה ג"פ ומשמשת בעדי' וכדקתני בברייתא נשאת וראתה דם מחמת תשמיש כו' וכתבה הרי"ף מיד בתר הכי אף על פי שהיא ברייתא בסוף נדה סמכה לכאן מפני שהן ענין א'... וע' מה שכתב"י בשם הראב"ד בס' בעלי נפש מבואר מדברי הראב"ד שהבין כן דעת הרי"ף ממש כמ"ש... וכבר נתבאר דאדרבה נהפוך הוא דדעת הרי"ף דכל לבעלה לא בעי' בדיקה כלל וכמו שמוכח הסוגיא פ"ק דנדה וכמה דוכתי א"כ ודאי דהכי קי"ל... וכמדומה שכן עמא דבר:

20. תורת השלמים על שולחן ערוך יורה דעה הלכות נדה סימן קפו סעיף ב

ולא ירדתי לסוף דעתו איך נתעלם ממנו דברי הרא"ש (נדה סוף פ"א) והטור שנמשכו אחר דברי ר' חננאל וכתבו שלא מלאני לבי להקל כי דברי ר"ח דברי קבלה הן עכ"ל ואחר זה נמשך המחבר

את ביתה וקאמר באשה עסוקה בטהרות דמיגו דבעיא בדיקה לטהרות בעיא בדיקה נמי לבעלה לפני תשמיש ור' חנינא איירי בבדיקה שלאחר תשמיש.

ב. ועוד מאי פריך 'ואי בשאינה עסוקה בטהרות הא אמרינן כל לבעלה לא בעיא בדיקה' הא ר' חנינא נמי מודה שאין צריכה לבעלה בדיקה תמיד ...

ג. ועוד תימה הוא מה מועיל אם שמש ג' פעמים בלא דם להיותה ככל הנשים בשלמא אם מצאה דם ג' פעמים אחר תשמיש איכא למימר זו האשה הוחזקה להיות רואה ע"י אבר תשמיש ושוב אינה ראויה לשמש אבל הוחזקה לא מהניא להתירה דהא אשה שאין לה וסת שאסורה לשמש היינו משום דכיון שאין לה זמן קבוע לראייתה חיישינן שמא תפרוס נדה תחתיו ומה מועיל אם שמש ג' פעמים בלא דם לעולם איכא למיחש עתה תראה כיון שאין לה וסת.

ד. ועוד קשיא דעיקר הבדיקה לא הזכיר רבי חנינא. דר"מ אוסר אותה לשמש אפילו בבדיקה דלמא מקלקלא ליה ורבי חנינא לא חייש דלמא מקלקלא ליה מ"מ בדיקה דלפני תשמיש שתדע שהיא טהורה היא המתירה לשמש והיה לו להזכירה הלכך היה נראה לפרש משמשת בשני עדים אחד לפני תשמיש ואחד לאחר תשמיש הן עיוותיה אותו דלאחר תשמיש לידע העיוות דחייש ליה לדר"מ שמא תפרוס נדה תחתיו. ותיקוניה אותו שלפני תשמיש כי אותו העד מתקנה ומתירה לשמש דלא חיישינן להא דר"מ. וכן תעשה כל ימיה ובלבד שלא תחזק לראות ג' פעמים זו אחר זו מחמת תשמיש דאז היא אסורה לבעל זה כך היה נראה בעיני צורתא דשמעתא וכפרש"י דאוקי הלכתא בעסוקה בטהרות אלא שלא מלאני לבי להקל כי דברי ר"ח דברי קבלה הן:

17. בית יוסף יורה דעה סימן קפו א, ד.

ולענין מה שהקשה הרא"ש על דברי הרי"ף נראה לי דאיכא למימר שלא הוצרך להזכיר אלא שני עדים שלאחר תשמיש אבל בדיקה דקודם תשמיש לא איצטריכא ליה דפשיטא דכל שצריכה בדיקה בסוף צריכה בדיקה בתחלה ובזה בטלה הקושיא הראשונה וגם האחרונה מתיישבת בזה דאע"ג דרבי חנינא לאיפלוגי אדרבי מאיר אתא מ"מ לא הוצרך להזכיר בדיקה דלפני תשמיש כיון דמשתמע מתוך דבריו ועוד דמשום דבעא למיתני הן תיקוניה הן עיוותיה לא תנא בדיקה דלפני תשמיש דההיא לא מתקנה ולא מעוותה להתירה או לאסרה לבעלה עולמית

ב. י"ל מדאמרינן סתמא כל לבעלה לא בעיא בדיקה משמע דלא בעיא בדיקה כלל אפילו פעם אחת

ג. (בשם הרי"ן) שכיון שאין לה וסת נראה מעניינה שראויתה באותה כפי המקרים שקורין לה בקפיצות או אכילות וכיוצא בהם ולפיכך יש לחוש לה שמא אף מחמת תשמיש תראה משום הכי בעיא בדיקה שלש פעמים ואם מצאה טהורה יצאה מחשש זה ומשמשת בלא בדיקה אף על פי שאין לה וסת אין חוששין לה שמא תראה בשעת תשמיש דקיי"ל דלבעלה אינה צריכה בדיקה כל שיצאה מחשש רואה מחמת תשמיש.

דרך חומרא ומדין כל היד המרבה לבדוק באשה משובחת ועי' שבה"ל ח"ו סקכ"ג.

ומור"ם להחמיר ולהצריך בדיקה לפני כל תשמיש ולאחר תשמיש אבל לפי דעת הרי"ף היה סגי בבדיקה ג' פעמים לדעתו וק"ל לכן אין להקל נגד פסק המחבר ומור"ם אבל מ"מ מ"ש הש"כ וכמדומה שכן עמא דבר עכ"ל נ"ל דבמקום שנהגו להקל אין להחמיר כי יש להם גדולי פוסקים שיסמכו עליהם וכמבואר בב"י ועיין בש"כ:

דעת פוסקי זמנינו

21. דרכי טהרה לגר"מ אליהו פרק ח'

יש הפוסקים כדעה הראשונה שאינה צריכה בדיקה כלל ובמקום שנהגו כמותם אין להחמיר אך רוב הפוסקים נקטו כסברא הראשונה המופיעה בשו"ע דעת הרי"ף ע"פ הכלל סתם ויש **הלכה כסתם** ולפי זה צריכה בדיקה ג' פעמים הראשונות לפני ואחרי תשמיש וגם בעלה צריך לבדוק את עצמו אחר תשמיש ויש פוסקים כדעת הרמב"ם והרא"ש שצדיקה בדיקה בכל תשמיש. וְלַהֲלֹכָה כֹּל אִשָּׁה תִּנְהַג כְּמִנְהַג מִשְׁפַּחְתָּהּ אִם הוּא מִנְהַג מִהֲמוֹבָאִים לַעֲיֹל וְאִם אֵין לָהּ אוֹ לְמִשְׁפַּחְתָּהּ מִנְהַג בְּרוּר תִּנְהַג כְּשִׁטָּה שִׁפְסָקוּהָ רֹב הַפּוֹסְקִים שֶׁהִיא דַּעַת הַרִ"ף.

22. טהרת הבית לגרע"י סימן ג סעיף ז

אשה שאין לה וסת קבוע צריכה לבדוק את עצמה בשלש פעמים ראשונות קודם תשמיש ואחר תשמיש הוא בעד שלו והיא בעד שלה, שמא תראה דם בשעת תשמיש. ואם הוחזקה באותן שלש פעמים שאינה רואה דם מחמת תשמיש, שוב אינה צריכה בדיקה כלל, לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש. ואותה בדיקה שבוודקת בשלש פעמים ראשונות די לה מהדין בקינוח על ידי העד מבחוץ. ואינה צריכה להכניס העד בפנים בחורים ובסדקים, ואם החמירה על עצמה לעשות בדיקה יפה מבפנים בעומק, תבוא עליה ברכה.

23. שיעורי שבט הלוי קפ"ו א ססק"ז

והשתא אע"ג דלא קיי"ל כהרמב"ם וא"צ בדיקה בין קודם תשמיש ובין אחר תשמיש ואפילו קינוח אך באשה שאין לה וסת ראוי להחמיר דהא בבה"ט סק"א כתב בשם בית הלל דנהגו לבדוק קודם תשמיש שלא בפני בעלה אף באשה שיש לה וסת קבוע ואף דבזה לא קיי"ל הכי מ"מ באשה שאין לה וסת ראוי להחמיר וכמשי"ת בסוף סעיף ב' על הש"ך.

24. שם קפו סס"ב

ולמעשה יש להורות דבג"פ הראשונות יבדוק קודם תשמיש תוך חצי שעה ואחר תשמיש צריכים לבדוק מיד כשו"ע הרב סק"ג ובדיעבד אפשר תוך חצי שעה.

וג"פ אלו קודם תשמיש לכתחילה יש לבדוק בעומק ובחו"ס ובעת הצורך אפשר להקל בבדיקה קלה כפי יכולתה. ובג"פ אחר תשמיש בדיקת חו"ס מעכבת כשו"ע הרב סק"ו.

ולאחר ג"פ ראשונות יבדוק קודם תשמיש באשה שאין לה וסת,

ובוסת תרה"ד תבדוק בימים שהיא בחזקת שאין לה וסת קבוע כנ"ל אות ד'. ולכתחילה טוב שתבדוק בחו"ס ואם קשה לה תעשה עכ"פ קינוח לצאת דעת החו"ד. ואחר תשמיש אין חיוב בדיקה רק